

PANURUS
MONITORINGI INWENTARYZACJE
OPINIE PRZYRODNICZE
Janusz Stępniewski
64-113 Osieczna, ul. Mała Kościelna 9
tel. 661 449 260
REGON 301289217 NIP 697-134-43-37

Ekspertyza chiropterologiczna

**Sporządzona w ramach kompleksowej modernizacji energetycznej
budynku Powiatowego Centrum Usług Wspólnych przy ul. Mikołaja
Kopernika 4 w Rawiczu (woj. wielkopolskie). Dz. ewid. nr 459/6,
obręb Rawicz (0001), jedn. ewid. Rawicz (302205_4); identyfikator
302205_4.0001.459/6**

Małgorzata Stemplewska

Osieczna, listopad 2024 r.

Autor ekspertyzy

Mgr Małgorzata Stemplewska

Absolwentka studiów magisterskich na wydziale Biologii, spec. Biologia środowiska, na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Autorka pracy licencjackiej pt. „Wpływ elektrowni wiatrowych na śmiertelność nietoperzy – przegląd literatury”. Temat pracy mgr: "Użytkowanie przestrzeni przez podkowca małego *Rhinolophus hipposideros* na przykładzie kolonii w Szczyrzycu".

Nietoperzami zajmuje się od 2007 roku. Kierowniczką Sekcji Chiropterologicznej Koła Naukowego UAM (przez 3 lata). Współpracuje z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Uniwersytetem Przyrodniczym w Poznaniu. Autorka publikacji naukowej, uczestniczka wielu konferencji chiropterologicznych w kraju i za granicą. Brała również czynny udział w wielu zimowych liczeniach nietoperzy na terenie Poznania i Dolnego Śląska.

Zleceniodawca

Biuro Realizacji Inwestycji Sebastian Dubicki, ul. Słoneczna 14, 63-900 Rawicz (Zlecenie telefoniczne).

Wykonawca ekspertyzy

Panurus Monitoringu Inwentaryzacje Opinie Przyrodnicze Janusz Stępniewski, ul. Mała Kościelna 9, 64-113 Osieczna.

Opis i usytuowanie przedmiotowego przedsięwzięcia

Lokalizację przedmiotowego zadania inwestycyjnego przedstawiono na mapie 1.

Mapa 1. Usytuowanie budynku objętego kompleksową modernizacją energetyczną.

W ramach modernizacji zabytkowego budynku (Karta Gminnej Ewidencji Zabytków 163/988) położonego przy ul. Mikołaja Kopernika 4 w Rawiczu wybudowanego na latach 20 XX w. zaplanowano następujące prace:

- ❖ docieplenie na stropie poddasza oraz po konstrukcji dachu wraz z wymianą pokrycia i części skorodowanych elementów więźby dachowej
- ❖ wymiana okien i drzwi zewnętrznych;
- ❖ instalacja rekuperacji;
- ❖ montaż powietrznej pompy ciepła z wymianą wszystkich instalacji sanitarnych w budynku;

- ❖ wymiana instalacji elektrycznych w budynku;
- ❖ wykonanie pionowych instalacji przeciwwilgociowych części podziemnej wraz z dociepleniem XPS.

Przedmiotowe przedsięwzięcie zlokalizowane jest poza granicami terenów chronionych.

Najbliższe (w odległości do 10 km) obszary chronione przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1. Formy ochrony i nazwy terenów chronionych w odległości do 10 km od działki ewid. nr 459/6, obręb Rawicz (0001), jedn. ewid. Rawicz (302205_4); identyfikator 302205_4.0001.459/6

Forma i nazwa terenu	Odległość (km) od obszaru przedmiotowego przedsięwzięcia
Rezerwaty	
Dębno	3,7
Parki Krajobrazowe	
Park Krajobrazowy Dolina Baryczy	4,3
Obszary Chronionego Krajobrazu	
Dolina Baryczy	3,7
Natura 2000 Specjalne Obszary Ochrony	
Ostoja nad Baryczą PLH 020041	4,1
Użytek Ekologiczny	
Wiewierz	5,9
Wiklina	6,0
Brak nazwy	7,7
Brak nazwy	8,7
Brak nazwy	9,9
Brak nazwy	10,0

Termin i przedmiot badań

Dnia 6.11.2024 przeprowadzono kontrolę przedmiotowego budynku. Celem wizyty było stwierdzenie obecności nietoperzy (realnej i/lub potencjalnej). Kontrolą objęty został cały obiekt. Szukanie nietoperzy skupiało się na stwierdzeniu osobników przebywających w budynku jak i śladów ich obecności (odchodów, wytluszczeń na ścianach oraz szczątków owadów stanowiących pozostałość po żerowaniu). W tym celu dokładnie przeszukano wszelkie ubytki murów i gzymsów, szczeliny pomiędzy murem a rynnami/rurami spustowymi oraz inne miejsca potencjalnie nadające się na kryjówki nietoperzy znajdujące się w budynku przeznaczonym pod modernizację. Miejsca takie mogą stanowić wloty/wyloty oraz miejsca kryjówek nietoperzy.

Wykonano stosowną dokumentację fotograficzną obiektu.

W przeglądzie brały udział następujące osoby:

1. Sebastian Dubicki – Biuro Realizacji Inwestycji, ul. Słoneczna 14, 63-900 Rawicz (zlecniodawca ekspertyzy ornitologicznej przedmiotowego budynku).
2. **Małgorzata Stemplewska – Panurus Monitoringi Inwentaryzacje Opinie Przyrodnicze (sporządzająca opinię chiropterologiczną badanego budynku).**
3. Janusz Stępniewski – Panurus Monitoringi Inwentaryzacje Opinie Przyrodnicze (sporządzający opinię ornitologiczną badanego budynku).

Wyniki przeglądu

Na podstawie oględzin, stwierdzono brak nietoperzy oraz jakichkolwiek oznak ich obecności w badanym budynku przeznaczonym do modernizacji.

Budynek z elewacjami z cegły licowej jest bardzo dobrze zachowany i na co dzień użytkowany co nie sprzyja zasiedlaniu przez nietoperze. Nie stwierdzono ubytków czy szczelin w ścianach, stanowiących potencjalne kryjówki dla nietoperzy. Istniejące okna i okna

dachowe budynku są w bardzo dobrym stanie (szczelne) i ¹cały czas zamknięte i nie stanowią otworów, z których mogłyby korzystać nietoperze. Również potencjalnie atrakcyjne pomieszczenia piwniczne (zagospodarowane – kotłownia gazowa) nie nadają się do zajmowania przez jakiegokolwiek gatunki nietoperzy, ze względu na brak dostępności z zewnątrz.

Strych budynku jest miejscem potencjalnie atrakcyjnym dla nietoperzy (Przypis dolny str. 6) jednak po przeprowadzeniu dokładnych oględzin, nie zauważono żadnych śladów mogących świadczyć o okresowej obecności nietoperzy w tym miejscu. Na tę sytuację może wpływać obecność kuny domowej *Martes foina* (liczne odchody). Innym atrakcyjnym miejscem dla nietoperzy mogą być nieszczelności między drewnianą podbitką i ścianami oraz dachem obiektu (fot. 2) jak również niezabezpieczone wyloty kominków wentylacyjnych na ścianach i na dachu. Wprawdzie część tych kominków jest zabezpieczona, ale siatkami zabezpieczające mają zbyt duże oczka (fot.3).

Fot. 1. Lukarna z brakującą szybą na dachu (zaznaczona strzałką) od strony południowej, umożliwiająca nietoperzom zasiedlenie strychu. Fot. J. Stępniewski.

¹ Poza lukarną z brakującą szybą od strony południowej budynku (fot.1)

Fot. 2. Przykładowe miejsce styku podbitki dachowej ze spustem rynnowym, ścianami i dachem budynku (zaznaczone strzałkami) stanowiące potencjalną bazę rozrodczą nietoperzy. Fot. J. Stępniewski.

Fot. 3. Przykładowy wylot kominka wentylacyjnego na ścianie budynku zabezpieczony siatką o zbyt dużych oczkach stanowiące potencjalną kryjówkę nietoperzy. Fot. J. Stępniewski.

Wnioski

W związku z powyższym stwierdza się, że w trakcie planowanej kompleksowej modernizacji energetycznej budynku Powiatowego Centrum Usług Wspólnych przy ul. Mikołaja Kopernika 4 w Rawiczu **nie zostaną zniszczone kryjówki gatunków nietoperzy chronionych** na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.

Zalecenia

1. Remont najlepiej przeprowadzić poza sezonem rozrodczym nietoperzy, który szacuje się od maja do września.
2. W razie niemożności dostosowania się do powyższego terminu należy wykonać prace budowlane i remontowe w taki sposób, aby zminimalizować ich wpływ na biologię zwierząt i ich siedliska.
3. Zaleca się uzupełnienie ubytku szyby w lukarnie na północno-zachodniej stronie dachu (fot. 1) i osiatkowanie na całej długości podbitki dachowej wraz z rurami spustowymi rynien (fot. 2) oraz zabezpieczenie wylotów kominów wentylacyjnych na ścianach i na dachu (fot.3) siatką o bardzo małych oczkach. Czynności te należy przeprowadzić poza sezonem rozrodczym nietoperzy, który szacuje się od maja do września
4. W przypadku stwierdzenia obecności nietoperzy w trakcie prowadzenia modernizacji należy przerwać wykonywanie prac budowlanych i powiadomić specjalistę, który określi najwłaściwszy sposób rozwiązania sytuacji.

Podpis sporządzającego ekspertyzę

Załączniki

Zdjęcia dokumentacyjne kontrolowanego budynku Powiatowego Centrum Usług Wspólnych przy ul. Mikołaja Kopernika 4 w Rawiczu (woj. wielkopolskie). Dz. ewid. nr 459/6, obręb Rawicz (0001), jedn. ewid. Rawicz (302205_4); identyfikator 302205_4.0001.459/6. Fot. J. Stępniewski.

Fot. 1. Pomieszczenie piwniczne.

Fot. 2. Strych.

Literatura

Howard J., Richardson P., 2009. Bats in traditional buildings. English heritage, national trust and Natural England

Lesiński G., 2006. Wpływ antropogenicznych przekształceń krajobrazu na strukturę i funkcjonowanie zespołów nietoperzy w Polsce. Wydawnictwo SGGW. Warszawa

Sachanowicz K., Ciechanowski M., 2005. Nietoperze Polski (Bats of Poland). Multico Oficyna Wydawnicza, Warszawa

Walasz K., Misielak M. 2014. Ochrona ptaków i nietoperzy zasiedlających budynki w miastach. MTO, Kraków.

Wylegała P., Jaros R., Dzięciołowski R., Kepel A., Szkudlarek R., Paszkiewicz R. 2009. Docieplanie budynków w zgodzie z zasadami ochrony przyrody. NFOŚiGW, Poznań